



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET



Eftersyn af almen voksenud- dannelse og hf-enkeltfag

Eftersyn af almen voksenuddannelse og hf-enkeltfag

2021

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

Indledning.....	4
1 Kort introduktion til avu og hf-enkeltfag.....	5
2 Forskydninger i kursistgruppen siden VUC-sektorens overgang til statsligt selveje.....	9
3 Temaer i eftersynet.....	12
3.1 Enkeltfag som en målrettet ny chance.....	12
3.2 Enkeltfag som brobygning til social og kulturel integration.....	17
3.3 Enkeltfag som fundament for opkvalificering af arbejdsstyrken.....	18
4 Opsummering.....	21
5 Bilag.....	24
5.1 Bilag 1. SU til avu og hf-enkeltfag.....	24
5.2 Bilag 2. Forløb ud over SU-normen.....	26
5.3 Bilag 3. Spredning i gennemførsels- og prøvfrekvenser på tværs af institutioner.....	30
5.4 Bilag 4. Kursusgentagelser.....	34
5.5 Bilag 5. Indvandrere og efterkommere.....	35

Indledning

Børne- og Undervisningsministeriet har gennemført et eftersyn af enkeltfagstilbuddene almen voksenuddannelse (avu) og hf-enkeltfag, som tilsammen udgør størstedelen af VUC's aktivitet. Formålet med eftersynet har været at få belyst de udviklingstendenser, der har gjort sig gældende på de to undervisningstilbud siden VUC-sektorens overgang til statsligt selveje i 2007 og de udfordringer, tilbuddene står overfor i dag. Institutionsstrukturen på området, den samlede aktivitetsudvikling og spørgsmålet om geografisk dækning har *ikke* været omfattet af eftersynet.

VUC-sektoren har løftet en væsentlig opgave på enkeltfagsområdet i de seneste mange år. Sektorens styrke og særkende er, at de tilbyder uddannelse til meget forskellige grupper af voksne, der alle ønsker den mere fleksible tilrettelæggelse, som enkeltfag kan give. Samtidig har VUC'erne med enkeltfag formået at henvende sig til grupper af voksne, som har haft svært ved at gennemføre en uddannelse i det ordinære ungdomsuddannelsessystem eller som ikke fik en uddannelse i de helt unge år. Det er væsentligt, at VUC fortsat har et stærkt udbud af enkeltfag, der kan give kursisterne et effektivt kompetenceløft og det bedst mulige afsæt for videre uddannelse eller beskæftigelse.

Der er flere årsager til, at det har været relevant at gennemføre et eftersyn af avu og hf-enkeltfag. For det første betyder etableringen af den forberedende grunduddannelse (FGU'en), at det er nødvendigt at forholde sig til de fremadrettede perspektiver for især avu, idet avu som udgangspunkt ikke længere kan benyttes af de under 25-årige. Det vurderes, at VUC som følge af FGU'en har afgivet ca. 40 procent af avu-aktiviteten til de nye FGU-institutioner, hvilket har fået VUC-sektoren til at foreslå en fornyelse af avu.

For det andet er der på de to undervisningstilbud i de seneste ti år sket en forskydning i kursistgrupperne, således at det i dag er syv ud af ti kursister, der bruger enkeltfagstilbuddene som fuldtidsuddannelse. Man har også kunnet iagttage, at yngre kursister under 30 år har udgjort en stadig større andel af den samlede kursistgruppe. Ligeledes har der især på avu været en markant vækst i andelen af kursister med indvandrerbaggrund. Personer med indvandrerbaggrund udgjorde i 2019 knap 60 procent af kursisterne på avu.

Eftersynet opsummerer fund og konklusioner og peger fremad med perspektiver på enkeltfagenes uddannelsespolitiske rolle. Indledningsvist beskrives formålet med avu og hf-enkeltfag og årsagerne til forskydningerne i kursistgruppen beskrevet ovenfor. Herefter belyses en række tendenser i forhold til målgrupperne og deres uddannelsesforløb. Der er sidst i eftersynet vedlagt en række talbilag, som uddyber grundlaget for konklusionerne i eftersynet.

Det blev aftalt i forbindelse med *Aftale om udmøntning af negativ budgetregulering i 2020 og frem* optaget i forbindelse med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* fra november 2019, at der skal fastsættes en øvre grænse for, hvor mange år en kursist kan tage forløb på avu og hf-enkeltfag på fuld tid. Det skal ske med udgangspunkt i dette eftersyn.

1 Kort introduktion til avu og hf-enkeltfag

1.1 Formål og baggrund

Avu og hf-enkeltfag er målrettet kursister, som af forskellige årsager ikke er gået den lige vej i det ordinære uddannelsessystem. Undervisningstilbuddene blev oprindeligt etableret for at give voksne mulighed for fleksibelt at kunne erhverve sig kundskaber inden for enkelte fag på grundskole- og gymnasialt niveau¹.

Både avu og hf-enkeltfag er *enkeltfagstilbud*. Det betyder dels, at en kursist ikke behøver at tage andre fag end dem, vedkommende faktisk mangler kompetencer i, dels at fagene kan tages i en hastighed, der passer den enkelte kursist. Enkeltfagsstrukturen giver på den måde en stor fleksibilitet, som betyder, at forløb kan tilrettelægges efter den enkeltes behov.

Den første egentlige avu-lov trådte i kraft i 1989. I avu's tidlige år var kursisterne hovedsageligt voksne, der efter flere år væk fra skolebænken og en kort skolegang bag sig ønskede at vende tilbage til uddannelsessystemet. Hertil kom voksne, som havde behov for opkvalificering for at komme ind på arbejdsmarkedet og voksne, som ønskede at udvikle sig fagligt af mere personlige grunde. Dette er fortsat formålet med avu, om end arbejdsmarkedsfokusset blev nedtonet med avu-reformen i 2008, da uddannelsen også blev målrettet unge voksne, der skulle motiveres til videre uddannelse snarere end beskæftigelse.

Toårigt hf blev etableret i august 1967 og erstattede det hidtidige etårige forberedelseskursus (præparandkursus) til læreruddannelsen med en hf-eksamen. Hf-enkeltfagsundervisningen blev oprettet som et forsøg i 1970 og gjort permanent i 1978. Både toårig hf og hf-enkeltfag har gennem alle årene haft til formål at give kursister mulighed for at opnå almindelig viden, kompetencer og grundlag for videre uddannelse.

Hf-enkeltfag er generelt blevet tilpasset de ændringer, man fra politisk side har ønsket at foretage i forhold til den toårige hf, som, i modsætning til hf-enkeltfag, er en ungdomsuddannelse.

Hf-enkeltfag henvender sig til en målgruppe af kursister, der:

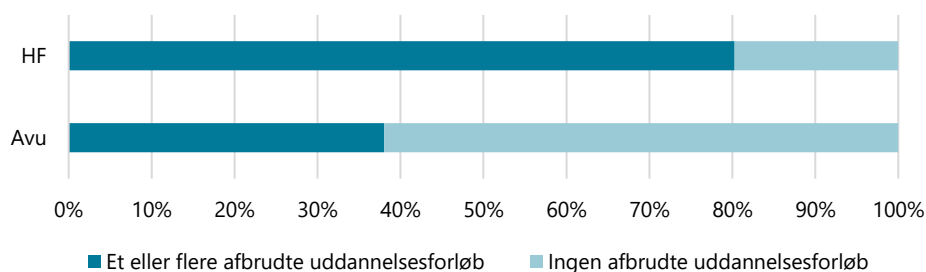
- ønsker at opnå kompetence i et eller flere konkrete fag på gymnasialt niveau
- ønsker at opnå studiekompetence til bestemte videregående uddannelser, som ikke har krav om en fuld gymnasial eksamen, fx pædagoguddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen
- ønsker at supplere en gymnasial eksamen med et eller flere fag med henblik på at opfylde specifikke adgangskrav til bestemte videregående uddannelser
- ønsker i sit eget tempo at tage en fuld højere forberedelseseksamen

Kursisterne på både avu og hf-enkeltfag har for manges vedkommende en eller flere afbrudte ungdomsuddannelser bag sig (80 procent på hf-enkeltfag og 38 procent på avu) (se figur 1 nedenfor). Mange kursister kommer således formentlig ind på avu eller hf-enkeltfag med negative oplevelser fra uddannelsessystemet i bagagen, og flere i målgruppen er udfordrede, både hvad angår faglige forud-

¹ Jf. Erling Klinkby: Historien om VUC – fra teknisk forberedelse til livslang læring (2004).

sætninger og personlige/socialt kompetencer. Ser man på kursisternes forældre og deres uddannelsesbaggrund, fremgår det også, at over halvdelen af kursisterne i 2019 på de to enkeltfagstilbud kommer fra familier, hvor forældrenes højeste uddannelsesniveau er grundskolen eller en erhvervsfaglig uddannelse². Mange af kursisterne på avu og hf-enkeltfag er forsørgere. Blandt fuldtidskursister på SU var i alt 43 procent forsørgere. Heraf er flere enlige forsørgere. I alt 15 procent af fuldtidskursisterne var enlige forsørgere.

Figur 1. Andel kursister med afbrudte ungdomsuddannelser bag sig på avu og hf-enkeltfag



Kilde: Danmarks Statistik, Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Figuren viser, hvor stor en andel kursisterne på hhv. hf-enkeltfag og avu i 2019, der havde en eller flere afbrudte fuldtidsungdomsuddannelser bag sig. Afbrudte avu- og hf-enkeltfagsforløb tæller ikke som et afbrud i opgørelsen. Derudover indgår afbrud, hvor elever har gennemført et grundforløb på eud uden sidenhen at påbegynde et hovedforløb, ikke i opgørelsen.

1.2 Optagelse og rammer for deltagelse i undervisningen

På både avu og hf-enkeltfag gælder det, at det er institutionen, der beslutter, om en ansøger kan optages. Da avu er undervisning på *grundskoleniveau*, er der generelt ikke specifikke krav til, hvad man tidligere skal have afsluttet for at få adgang, og optagelse på forskellige fag og niveauer sker ud fra en konkret vurdering af ansøgerens forudsætninger for at kunne følge undervisningen. Ansøgerne er ofte personer, som ikke har afsluttet folkeskolen, eller som har afsluttet folkeskolen med et utilstrækkeligt resultat i forhold til at kunne komme videre i uddannelsessystemet.

På hf-enkeltfag afgør institutionens leder ud fra en vurdering af faglige kvalifikationer og øvrige forudsætninger, om en ansøger kan optages. Optagelse på hf-enkeltfag kan derudover tidligst finde sted et år efter, at ansøgeren har afsluttet folkeskolens 9. klasse, eller – hvis en elev er fortsat i 10. klasse – tidligst et år efter, at ansøgeren er udskrevet af 10. klasse.

Alle fag på hf-enkeltfag afsluttes med prøve. På avu er der prøver i alle fag på G- og D-niveau, mens øvrige niveauer afsluttes med anden faglig evaluering. På hf-enkeltfag kan kursister kun følge undervisning i samme fag og niveau to gange, medmindre kursisten opnår dispensation fra institutionslederen til en tredje gang. Tilsvarende regel findes *ikke* på avu. Ministeriet har dog i et hyrdebrev i 2016 og i "Vejledning om formål, tilrettelæggelse, indhold og gennemførelse af almen voksenuddannelse" indskærpet, at kursusgentagelser ("omgængeri") skal have undtagelsens karakter, samt at en person, der allerede flere gange har fulgt et fag på et givent niveau som hovedregel ikke kan optages på samme niveau endnu engang.

Kursister har på både avu og hf-enkeltfag pligt til at deltage aktivt i undervisningen. På avu er de nærmere regler for aktiv deltagelse, mødepligt og studieaktivitet fastsat af den enkelte institution. På hf-enkeltfag

² I forhold til disse tal skal det bemærkes, at der især på avu er en stor andel ukendte fsva. forældrenes uddannelsesbaggrund (i alt ca. 35 procent.).

er regler om studieaktivitet og fraværsregistrering også fastsat af den enkelte institution inden for rammerne af Bekendtgørelse om studie- og ordensregler mv. i de gymnasiale uddannelser.

1.3 SU-regler

Kursister på avu og hf-enkeltfag er berettiget til SU under deres uddannelsesforløb, hvis de har mindst 23 ugentlige skemalagte timer (lektioner á 45-55 minutters varighed) og 17 skemalagte timer, hvis kursisten har et hjemmeboende barn, der er under 7 år, når kursisten begynder på uddannelsen. Timekravene afspejler et generelt krav om, at en uddannelse skal være tilrettelagt som heltidsundervisning, for at den kan give adgang til SU.

For at være SU-berettigende skal enkeltfagsforløbet derudover også kunne afsluttes inden for 23 måneder. Hvis kursisten har et hjemmeboende barn under 7 år, når enkeltfagsundervisningen begynder, skal forløbet kunne afsluttes inden for 35 måneder. Der kan således efter de nuværende regler ikke gives SU til enkeltfagsforløb, der fra begyndelsen er tilrettelagt til at vare længere end 23 måneder, selvom timetalskravet er opfyldt. Der kan dog være tilfælde, hvor et 23 måneders forløb kan forlænges undervejs, fx på grund af fødsel eller sygdom, eller fordi kursisten ikke består et eller flere fag. Der er heller ingen grænse for, hvor mange forløb á 23 måneder, en kursist kan have. I praksis er der i dag således ingen fast øvre grænse for, hvor længe en kursist på avu og hf-enkeltfag kan modtage SU (SU-reglerne på avu og hf-enkeltfag er uddybet i bilag 1).

1.4 Timetalskravene i SU-lovgivningen

Timetalskravene på avu og hf-enkeltfag i SU-lovgivningen ligger generelt under timetalsnormerne på andre uddannelsesområder, jf. tabel 1 nedenfor. Der har også på andre områder i de seneste år været en bevægelse i retning af krav om øget undervisningstid. Med EUD-aftalen fra 2014 blev der fx indført et krav om, at alle elever skal sikres minimum 26 klokketimers undervisning om ugen. Også folkeskole-reformen fra 2013 indeholdte krav om øget undervisningstid. Den historiske baggrund for timetalsnormerne på avu og hf-enkeltfag kendes ikke. De nuværende timetalskrav går tilbage til 1993. Det skal bemærkes, at timenormerne på tværs af de forskellige uddannelsesområder ikke kan sammenlignes én til én, bl.a. fordi mængden af hjemmearbejde/lektier kan variere. Endvidere bemærkes, at der på enkeltfagsområdet er tale om et minimumstimekrav i forhold til SU, og at en kursist kan tage flere fag, hvis det ønskede uddannelsesforløb kræver det. En del kursister vil derfor have flere lektioner end minimumskravet.

Tabel 1. Ugentlig undervisningsnorm på tværs af uddannelsesområder

Uddannelse	Ugentlig undervisningsnorm (klokketimer)
Indskoling ¹⁾	I gennemsnit minimum 27,8 timer (inklusive pauser)
Udskoling ¹⁾	I gennemsnit minimum 35 timer (inklusive pauser)
FGU ²⁾	I gennemsnit minimum 26 timer om ugen (eksklusiv pauser)
Stx og hhx ³⁾	25,5 timer (eksklusiv pauser)
Htx ³⁾	27,2 timer (eksklusiv pauser)
2-årig hf ³⁾	26,6 timer (eksklusiv pauser)
Erhvervsuddannelser (grundforløb) ⁴⁾	Minimum 26 timer (eksklusiv pauser)
Avu og hf-enkeltfag (fuld tid) ⁵⁾	Ikke-forsørgere: Minimum 17-21 timer (eksklusiv pauser) Forsørgere: Minimum 13-16 timer (eksklusiv pauser)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Noter:

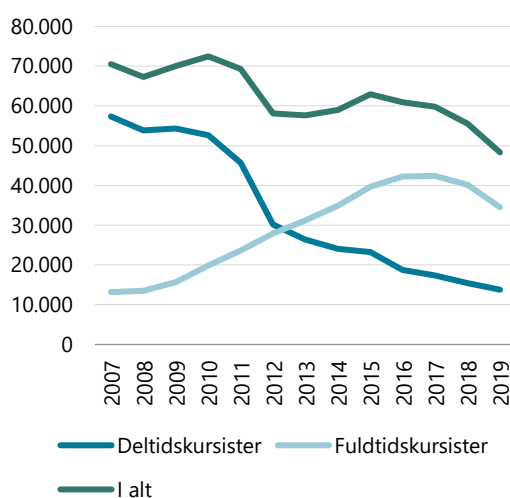
- 1) Tallene udtrykker den gennemsnitlige fordeling af timer per uge med et skoleår på 40 uger (200 dage), som er det mest almindelige.
- 2) Minimumstimetallet på 26 klokketimer per uge er fastsat i Bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse. Det fremgår også af bekendtgørelsen, at undervisningen skal gennemføres som fuldtidsundervisning, og at elevens arbejde skal være af et omfang svarende til arbejdstiden for en fuldtidsbeskæftiget på arbejdsmarkedet.
- 3) For stx, hhx, htx og 2-årig hf gælder det, at der ikke indgår fordybelsestid til skriftligt arbejde samt daglig forberedelse til undervisningen. Tallene for stx, hhx og htx udtrykker den gennemsnitlige fordeling af timer per uge med et skoleår på 34 uger. Tallene for 2-årig hf udtrykker den gennemsnitlige fordeling af timer per uge på et skole år med 32 uger. Det bemærkes, at institutionerne på individuel basis kan forlænge uddannelsesforløbet for elever på toårig hf, der har funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder, med ét år, hvilket medfører at det ugentlige timetal bliver lavere.
- 4) Minimumstimetallet på 26 klokketimer per uge er fastsat i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Det fremgår også af bekendtgørelsen, at undervisningen skal gennemføres som fuldtidsundervisning, og at elevens arbejde skal være af et omfang svarende til arbejdstiden for en fuldtidsbeskæftiget på arbejdsmarkedet.
- 5) Minimumstimetallene for avu og hf-enkeltfag er beregnet med udgangspunkt i minimumtimekravene i SU-reglerne. Kursister på avu og hf-enkeltfag er berettiget til SU under deres uddannelsesforløb, hvis de har mindst 23 ugentlige skemalagte timer (lektioner á 45-55 minutters varighed) og 17 lektioner skemalagte timer, hvis kursisten har et hjemmeboende barn, der er under 7 år, når kursisten begynder på uddannelsen. Omregnet til klokketimer svarer det til mellem hhv. 17-21 timer eller 13-16 timer, alt efter om kursisten er forsørger til et barn under 7 år eller ej. Spændet skyldes, at en lektion kan vare mellem 45-55 minutter.

2 Forskydninger i kursistgruppen siden VUC-sektorens overgang til statsligt selveje

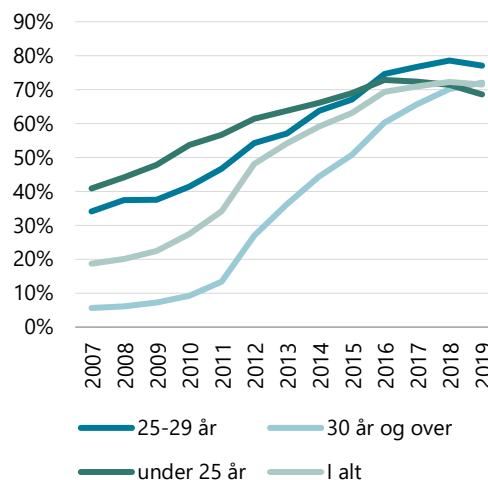
Udviklingen siden sektorens overgang til statsligt selveje har medført store ændringer i måden, kursisterne bruger enkeltfagene på.

Først og fremmest er der de seneste 10 år sket en markant stigning i antallet og andelen, der bruger enkeltfagstilbuddene som fuldtidsuddannelse og dermed modtager SU. Antallet af fuldtidskursister på SU er mere end fordoblet fra 2007 til 2019, jf. figur 2 nedenfor. Samtidig er antallet og andelen af deltidskursister faldet (se figur 2). På avu er andelen af fuldtidskursister steget fra 13 procent i 2007 til 76 procent i 2019. Samme udvikling ses på hf-enkeltfag, hvor andelen af fuldtidskursister er steget fra 23 procent i 2007 til 65 procent i 2019. Udviklingen går igen på tværs af aldersgrupper, men stigningen i andelen på SU er størst blandt de over 30-årige (se figur 3).

Figur 2. Antal deltids- og fuldtidskursister på avu og hf-enkeltfag



Figur 3. Andel fuldtidskursister på avu og hf-enkeltfag fordelt på alder

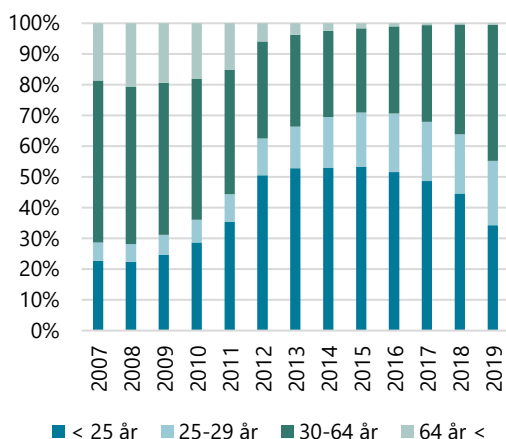


Kilde: Danmarks statistik, Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

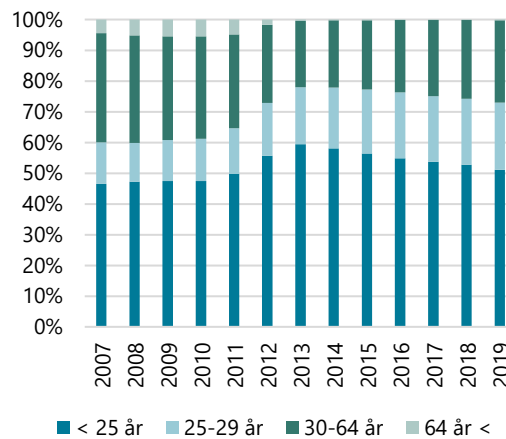
Note: Figurerne viser udviklingen i andelen af fuldtidskursister på avu og hf-enkeltfag siden 2007. Andelen af fuldtidskursister er udregnet som andelen af SU-modtagere ud af alle kursister på de to undervisningstilbud.

For det andet er andelen af kursister under 30 år steget fra 29 procent i 2007 til 58 procent i 2019 på avu og fra 62 procent til 77 procent på hf-enkeltfag (se figur 4 og 5). Selvom unge fylder mere på begge undervisningstilbud, har antallet af kursister under 30 år dog ikke ændret sig markant i perioden. Det skyldes, at der samlet set har været færre deltagere i alt i perioden, som så til gengæld har taget flere fag. Det skal bemærkes, at data viser udviklingen, *inden* etableringen af FGU'en den 1. august 2019, der betyder, at avu som udgangspunkt ikke længere kan benyttes af de under 25-årige. Aldersfordelingen på avu ser således anderledes ud i dag.

Figur 4. Aldersfordeling på avu 2007-2019



Figur 5. Aldersfordeling på hf-enkeltfag 2007-2019



Kilde: VEU-databanken på uddannelsesstatistik.dk.

Note: Figurerne viser aldersfordelingen på avu og hf-enkeltfag i perioden 2007-2019. Fordelingen er opgjort med udgangspunkt i unikke personer. Tallene omfatter al hf-enkeltfags- og avu-aktivitet. Det bemærkes, at antallet af unikke personer under 30 år har ligget nogenlunde konstant i perioden, men at det samlede antal unikke personer er faldet, hvorfor de under 30-årige i dag udgør en større andel end tidligere.

For det tredje er andelen af kursister med indvandrerbaggrund³ på især avu steget kraftigt de seneste år fra 18 procent i 2007 til 57 procent i 2019. Ser man på de over 25-årige på avu, viser tallene, at 69 procent var indvandrere i 2019. Fordi avu i dag som følge af FGU'en primært henvender sig til voksne over 25 år, må det derfor også forventes, at andelen af personer med indvandrerbaggrund fremadrettet vil være en del højere, end før FGU'en blev etableret.

Den konstaterede udvikling med flere yngre kursister og en langt mere udbredt brug af både avu og hf-enkeltfag som fuldtidsuddannelse er på mange måder en konsekvens af de uddannelses- og beskæftigelsespolitiske reformer, tendenser og målsætninger, der har gjort sig gældende på området siden overgangen til selveje i 2007. Udviklingen i retning af den øgede brug af enkeltfag som fuldtidsuddannelse og de aldersmæssige forskydninger i kursistgruppen kan bl.a. tilskrives følgende:

- *95-procent-målsætningen*

Målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, stod omkring VUC's overgang til statsligt selveje i 2007 og i årene efter stærkt som en samlet uddannelsespolitisk motor. 95-procent-målsætningen betød, at både avu og hf-enkeltfag blev centrale uddannelses tilbud til voksne, der ikke havde fået de nødvendige kompetencer fra grundskolen eller ungdomsuddannelserne. Et forstærkende element i den sammenhæng har givetvis også været, at avu med avu-reformen i 2009 formelt blev målrettet unge voksne (18-25 år), der havde forladt grundskolen uden tilstrækkelige kundskaber og andetsprogede uden tilstrækkelige dansk-kundskaber.

- *Initiativer på beskæftigelses- og vejledningsområdet*

En række større tiltag på beskæftigelses- og vejledningsområdet vurderes også at have haft betydning for udviklingen i retning af fuldtidsuddannelse på begge enkeltfag. Det gælder fx Unge-

³ Herkomst er i notatet opgjort efter kategorierne indvandrer, efterkommer og dansk (personer med dansk oprindelse), jf. Danmarks Statistiks opgørelsesmetode.

pakke 2 fra 2009, Dagpengereformen fra 2010 og ikke mindst indførelsen af uddannelsespålægget som følge af Kontanthjælpsreformen fra 2014. Sidstnævnte vurderes at have tilskyndet voksne under 30 år til - af egen drift eller via kommunerne - at søge ind på enkeltfag på VUC. På samme måde kan det ikke udelukkes, at udsigten til at falde ud af dagpengesystemet har fået flere fra dagpengesystemet til at søge over mod enkeltfagsområdet for at få SU. I Ungepakke 2 var det bl.a. initiativet om et strakstilbud til 18-19-årige kontanthjælpsmodtagere og dagpenge-modtagere målrettet uddannelse og job, der kan have ført til en stigning i andelen af unge på avu.

- *Genopretningspakken*

Også Genopretningspakken fra 2010 indebar, at pensionister og personer med en videregående uddannelse fra og med 2011 ikke længere var en del af uddannelsesmålgruppen, eftersom de nye regler for deltagerbetaling reelt afskar disse grupper af deltidskursister fra at deltage i denne form for kompetenceudvikling. Genopretningspakken har på den måde givetvis ført til et intensiveret fokus på gruppen af voksne under 30 år, der har ønsket at anvende enkeltfag som fuldtidsuddannelse som led i en mere omfattende kompetenceudvikling, end deltidsuddannelse i få udvalgte fag kunne give mulighed for.

- *Erhvervsuddannelsesreformen*

Endelig vurderes erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 med de skærpede adgangskrav i dansk og matematik også at have haft indflydelse på den stigende andel unge fuldtidskursister på avu, idet flere kursister har søgt ind på avu for at få det nødvendige faglige og ofte også personlige fundament for at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Kendetegnende for ovenstående udvikling er, at de to undervisningstilbud har været igennem en større omstilling - pædagogisk, fagligt og i forhold til studie- og læringsmiljøet - for at kunne tilgodese nye, fortrinsvis yngre kursistgrupper, som har modtaget SU og fulgt fag svarende til fuld tid. Det mere klassiske enkeltfagstilbud, hvor kompetenceudviklingen sker fleksibelt via udvalgte og enkeltstående fag for kursister i mange forskellige aldersgrupper, er således i dag i mindre grad udgangspunktet for tilrettelæggelsen af de to enkeltfagstilbud.

3 Temaer i eftersynet

I eftersynet er avu og hf-enkeltfags rolle behandlet med udgangspunkt i følgende tre temaer:

1. Enkeltfag som en målrettet ny chance
2. Enkeltfag som brobygning til social og kulturel integration
3. Enkeltfag som fundament for opkvalificering af arbejdsstyrken

I det følgende beskrives identificerede udfordringer og tendenser i relation til disse tre temaer.

3.1 Enkeltfag som en målrettet ny chance

Avu og hf-enkeltfag er målrettet voksne, som af forskellige årsager ikke er gået den lige vej i det ordinære uddannelsessystem. Begge undervisningstilbud spiller således en vigtig uddannelsespolitisk rolle som en vej videre i uddannelsessystemet for særligt sårbare grupper og andre, der først senere finder ud af, at de har brug for en uddannelse. På den måde bliver avu og hf-enkeltfag for mange en vigtig ny chance.

Der er generelt ved indgangen til de to undervisningstilbud et stort fokus på at afklare, hvilke uddannelsesmæssige behov kursisterne har og hvilke faglige og dansksproglige forudsætninger, de har med i bagagen. Men et gennemsnitligt fravær på omkring 20-23 procent og det faktum, at mellem 16 og 20 pct. ikke består eller ikke går op til prøve, selvom kurset er fuldført, tyder på, at der er behov for at se på, hvordan rammerne for kursisternes progression og udbytte af undervisningen kan styrkes, så alle kursister får mest mulig ud af den tid, de er på VUC. Samtidig viser prøvfrekvenserne og de relativt mange forløb ud over SU-normen, at det skal måske være endnu tydeligere for den enkelte kursist undervejs i forløbet, hvad uddannelsesforløbets endemål og sigte er, ligesom rammerne i højere grad skal sikre, at forløbene ikke bliver for lange eller taber intensitet. Sidstnævnte skærpes af, at enkeltfag i udgangspunktet ikke som sådan har en decideret afslutning i modsætning til fx ungdomsuddannelserne, hvis varighed er rammesættende for uddannelsens tilrettelæggelse.

I de følgende afsnit beskrives de vigtigste tendenser i relation hertil med fokus på fuldtidsforløbenes varighed, prøvfrekvenser og fravær.

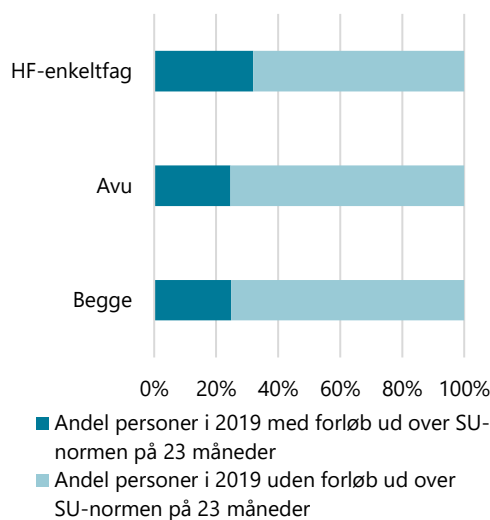
3.1.1 Forløb ud over SU-normen

En forholdsvis stor andel af kursisterne på de to undervisningstilbud tager fag på fuld tid og modtager SU i længere tid end den gældende SU-norm på 23 måneder. På avu havde 25 procent af fuldtidskursisterne i 2019 (svarende til ca. 3.540 personer) haft forløb på fuld tid ud over SU-normen, mens det på hf-enkeltfag var 32 procent (svarende til ca. 3.530 personer) (se figur 6).

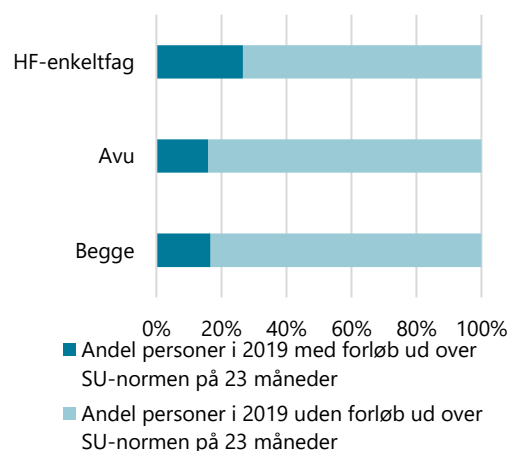
For forsørgere, der ved uddannelsesstart har børn under 7 år, er normen 35 måneder. Det er ikke muligt i data at udskille denne gruppe af forsørgere med børn under 7 år på hensigtsmæssig vis. Sorteres *alle* forsørgere, der har modtaget forsørgertillæg, fra, havde ca. 16 procent (svarende til ca. 1.060 personer) på avu haft forløb ud over SU-normen på 23 måneder, mens det på hf-enkeltfag var 27 procent (svarende til ca. 2.100 personer) (se figur 7) (se evt. bilag 2 for flere detaljerede opgørelser af forløb ud over SU-normen). Det skal i forhold til sidstnævnte opgørelse bemærkes, at normen på 35 måneder

kun gælder for forsørgere med hjemmeboende børn under 7 år, og at det derfor ikke er givet, at alle kursisterne omfattet i figur 7, skal have afsluttet forløbet inden for 35 måneder i stedet for 23 måneder.

Figur 6. Forløb ud over SU-normen på 23 måneder i 2019 (alle)



Figur 7. Forløb ud over SU-normen på 23 måneder i 2019 (eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg)



Kilde: Danmarks Statistik, Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Figurerne viser andelen af personer i 2019 med forløb ud over SU-normen på 23 måneder inklusiv og eksklusiv forsørgere med mindst et barn under 18 år. I figur 7 er alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, sorteret fra. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister, som modtog SU på de to enkeltfagstilbud i 2019. Fødselsrater indgår ikke i opgørelsen af SU-måneder. En person, der har taget fag på både avu og hf-enkeltfag, indgår i kategorien "begge". Under "begge"-kategorien er grænsen for et langt forløb ud over normen sat til 2*23 måneder. SU-data sonderer ikke mellem avu og hf-enkeltfag. Personerne i opgørelsen er som følge heraf placeret i de forskellige uddannelseskategorier via opslag i kursistregisteret. Personer er placeret i kategorierne avu eller hf-enkeltfag, hvis det af kursistregisteret fremgår, at de kun har taget fag på enten avu eller hf-enkeltfag. Hvis personer har taget fag på begge undervisningstilbud, er de placeret i "begge"-kategorien. "Begge"-kategorien er således med, fordi det rent teknisk via SU-data ikke er muligt at afgøre, hvilken uddannelse personen har modtaget SU til hvornår. I forhold til "begge"-kategorien er det vigtigt at bemærke, at opgørelsen ikke viser, hvor meget aktivitet, personer i "begge"-kategorien, har haft på hhv. avu og hf-enkeltfag. Der kan være personer, der har taget ca. lige mange fag på begge undervisningstilbud, men der kan også være personer, der kun har taget et enkelt fag på ét af undervisningstilbuddene osv.

Følgende forhold på avu og hf-enkeltfag kan være med til at forklare, at der er så relativt mange kursister med forløb ud over SU-normen:

- *Ingen fast ramme for varighed*

Uddannelsesforløb på enkeltfag har grundlæggende ikke en bestemt varighed i modsætning til ungdomsuddannelsesområdet, hvor uddannelseslængde og -intensitet er klart fastlagt. Samtidig er der i dag, på trods af kravet i SU-lovgivningen om, at undervisningen på hhv. avu og hf-enkeltfag skal kunne afsluttes inden for 23 eller 35 måneder (alt efter om kursister har hjemmeboende børn under 7 år eller ej), i praksis ingen grænse for, hvor længe en kursist på avu og hf-enkeltfag kan modtage SU, idet der inden for de nuværende regler ikke er noget til hinder for, at en kursist har flere undervisningsforløb, ligesom et 23 eller 35 måneders forløb kan forlænges undervejs på grund af fx barsel eller sygdom, eller fordi kursisten ikke består et eller flere fag. Rammen for en kursists samlede uddannelsesforløb, herunder varighed, reguleres derfor i dag især via optagelsesregler, regler om hvor mange gange kursister må gentage kurser, regler for aktiv deltagelse osv.

- *Tilrettelæggelse og timekrav*

Fordi en betragtelig del af VUC'ernes kursusår er bundet til afvikling af prøver, kan kursister, der har 23 eller 17 lektioner om ugen (svarende til minimumskravene i SU-lovgivningen), have svært

ved at færdiggøre deres forløb inden for normen på 23 måneder, hvis de fx vil tage en fuld almen forberedelseseksamen eller en fuld højere forberedelseseksamen (både med og uden overbygning). Hvis kursister ønsker at tage en fuld højere forberedelseseksamen via enkeltfag, kan dette, med minimumstimekravene på hhv. 23 og 17 lektioner pr. uge, fx ikke opnås på mindre end hhv. ca. 3 og 4 år. På avu kan en fuld almen forberedelseseksamen med 23 ugentlige lektioner for en andetsproget kursist, der skal have dansk som andetsprog, ikke gennemføres på mindre end 2,5 år. Det bemærkes, at disse eksempler tager udgangspunkt i *minimumstimekravene*, og at en kursist kan tage flere fag, hvis det ønskede uddannelsesforløb kræver det. En anden faktor, der kan bidrage til lange forløb, er de faste prøveterminer, der betyder mindst et halvt års forsinkelse, hvis en prøve ikke består ellers mistes, fx pga. sygdom eller barsel. Det skyldes, at der på avu ikke afholdes reeksamen, mens det i praksis på hf-enkeltfag ofte er svært for institutionerne at tilrettelægge reeksamen umiddelbart efter en misset prøve og inden for samme prøvetermin.

- *Gennemførsels- og prøvefrekvenser*

Jf. nedenfor, var der på avu i de prøvebelagte fag i 2019 8 procent, der ikke bestod prøven, og 12 procent, der ikke gik op til prøve. På hf-enkeltfag var det 11 procent, der ikke gik op til prøve og 5 procent, der ikke bestod. At en del enten ikke går op til eller ikke består prøven kan føre til, at kursister ender med at tage samme fag på samme niveau flere gange, hvilket kan være med til at forlænge det samlede uddannelsesforløb.

- *Kursisternes baggrund og forudsætninger*

I det af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet gennemførte tilsyn med lange forløb peger flere institutioner på, at forløbene ud over 23 måneder også skal ses i lyset af kursisternes baggrund og forudsætninger. Personer med dansksproglige, skriftsproglige og faglige vanskeligheder, fysisk og psykisk funktionsnedsættelse samt personlige og sociale problemer kan således være udfordrede, når det handler om at færdiggøre forløb inden for den almindelige norm på 23 måneder. En særligt udfordret gruppe er derudover kursister af udenlandsk oprindelse. De har typisk deres skoleerfaring fra uddannelsessystemer med andre læringsbegreber og kan have betydelige udfordringer i forhold til fx ordforråd, læsehastighed og skrivekompetencer.

- *Institutionernes monitorering*

Selv om det af tilsynet fremgår, at VUC'erne i forbindelse med optagelse af kursisterne har et fornuddent fokus på at spørge ind til den enkeltes uddannelseshistorik, har VUC'erne som sådan ikke adgang til oplysninger om eventuelle tidligere hf- og avu-forløb på andre VUC'er. Personer med forløb ud over SU-normen har generelt taget fag på flere forskellige institutioner sammenlignet med personer med forløb inden for SU-normen (se evt. bilag 2). Tilsynet peger også på, at institutionerne generelt har udfordringer med at trække data for, hvilke fag og hvor længe kursister har taget fag svarende til fuld tid på avu og hf-enkeltfag. Det kan også have betydning for, hvor lange kursisternes forløb bliver, fordi det gør det vanskeligere for institutionerne at reagere systematisk på evt. manglende progression ved langstrakte forløb. Det gælder særligt, hvis kursisten skifter institution undervejs.

3.1.2 Gennemførsels- og prøvefrekvenser

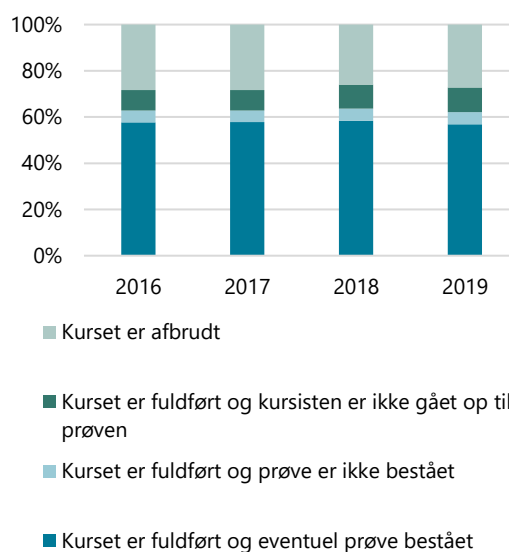
Andelen af gennemførte kurser på avu og hf-enkeltfag lå i 2019 på hhv. 76 og 73 procent. Der er dog en relativt stor andel af disse fuldførte kurser, hvor kursisterne ikke består eller ikke går op til prøve. På avu var der i de prøvebelagte fag i 2019 8 procent, der ikke bestod prøven, og 12 procent, der ikke gik op til prøve. På hf-enkeltfag var det 11 procent, der ikke gik op til prøve, og 5 procent der ikke bestod (se figur 8 og 9). Andelen af fuldførte og beståede kurser varierer på tværs af institutioner (se bilag 3).

Gennemførsels- og prøvfrekvenserne er opgjort for alle kursister, inklusive kursister der er faldet fra så tidligt i forløbet, at de ikke udløser taxameter⁴.

Figur 8. Gennemførsels- og prøvfrekvenser på avu



Figur 9. Gennemførsels- og prøvfrekvenser på hf-enkeltfag



Kilde: Kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Figurerne viser gennemførsels- og prøvfrekvenserne på avu og hf-enkeltfag i 2016-2019. Grundet databrud i 2015 har det ikke været muligt at lave disse opgørelser med alle kategorier længere tilbage end til 2016. Et kursus registreres som fuldført, hvis kursisten ikke var udmeldt ved fagets afslutning. Det bemærkes, at afslutningsårsag i datagrundlaget kan vise "kurset afsluttet og prøve bestået", når blot én af evt. flere prøver knyttet til faget er bestået. Tallene er opgjort med udgangspunkt i antallet af kursusdeltagelser og inkluderer al aktivitet på hf-enkeltfag og avu, uanset om aktiviteten udløser taxameter eller ej. På avu udløser kursister kun taxameter, hvis de stadig er aktive 40 pct. inde i et forløb. På hf-enkeltfag udløser kursister taxameter, hvis de er aktive 20 pct. inde i et forløb. Der vil således være en del af kursisterne, der afbryder fag, som ikke udløser taxameter. Danske HF og VUC har lavet en stikprøve af gennemførslen på hf-enkeltfag, som viser, at andelen af afbrudte kurser blandt taxameterudløsende kursister på disse institutioner lå mellem 4 og 16 procent, hvilket er noget lavere end gennemsnittet på 26 procent for alle kursister (andelene varierer på tværs af institutioner). På avu omfatter opgørelsen kun prøvfag, dvs. fag på niveau G og D. Det bemærkes, at Campus Vejle ikke har indrapporteret prøveresultater for avu-fag, der sluttede i 2. kvartal 2019. Sorteres Campus Vejle fra i opgørelsen for avu for 2019 falder andelen, der har fuldført, men ikke gået op til prøve, fra 12 procent til 11 procent, mens andelen, der har afbrudt kurset, falder fra 24 procent til 22 procent.

At en del enten ikke går op til eller består prøven kan føre til, at kursister ender med at tage samme fag på samme niveau flere gange. En stikprøve lavet af Danske HF og VUC viser, at det på fire udvalgte institutioner og fag var mellem 19 og 24 procent af alle kursisterne på avu, der i perioden 2013-2018 havde *påbegyndt* et fag to eller flere gange, mens det var mellem 5 og 8 procent, der havde påbegyndt et fag tre eller flere gange (andelene varierer på tværs af fag) (se bilag 4)⁵. Det skal bemærkes, at gentagelserne her både inkluderer kursister, der har deltaget i to eller tre undervisningsgange og kursister, der har fuldført hele undervisningsforløbet, men ikke afsluttet prøven. En anden stikprøve lavet af Danske HF og VUC viser, at andelen, der *gennemfører* Dansk A på hf-enkeltfag og derefter følger faget igen

⁴ På avu udløser kursister kun taxameter, hvis de stadig er aktive 40 pct. inde i et forløb. På hf-enkeltfag udløser kursister taxameter, hvis de er aktive 20 pct. inde i et forløb.

⁵ Opgørelsen bygger på data om alle kursister, dvs. inklusiv ikke-taxameterudløsende kurister, i skoleåret 2017/2018. Der er set på antal kursusgentagelser fra 2013 og frem til 2018. Administrative udmeldelser, fx ifm. holdskift eller nedlæggelse af hold, er sorteret fra. På avu er de udvalgte fag: Dansk som andetsprog basis, dansk som andetsprog G, dansk G, engelsk G og matematik G.

ligger på 7 procent. Kursister, der gennemfører Dansk A og derefter må tage faget igen, er ifølge Danske HF og VUC typisk kursister, der gennemfører faget uden at bestå eksamen og derfor må følge faget et halvt år mere for at kunne bestå eksamen ved næste prøvetermin.

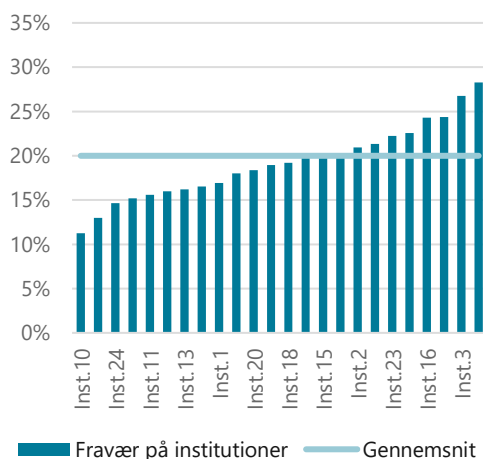
3.1.3 Fravær

Et væsentligt forhold, der har betydning for kursisternes udbytte af undervisningen, er, hvorvidt de er studieaktive – det vil sige møder op til undervisningen, deltager og sørger for at få afleveret de skriftlige opgaver, der er knyttet til de enkelte fag. På avu er det den enkelte institution, som fastsætter reglerne for aktiv deltagelse, mødepligt og studieaktivitet. På hf-enkeltfag er studieaktivitet og fraværsregistrering fastlagt af den enkelte institution inden for rammerne af bekendtgørelse om studie- og ordensregler m.v. på de gymnasiale uddannelser.

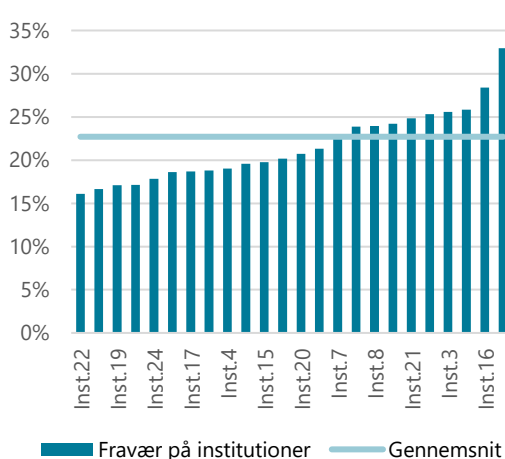
Data indsamlet af Danske HF og VUC viser, at fraværet i skoleåret 2018/2019 i gennemsnit lå på 20 procent på avu og 23 procent på hf-enkeltfag. Der er samtidig stor spredning i fraværsprocenterne på tværs af VUC'er. Enkelte institutioner har således et fravær på omkring 30 procent, mens andre ligger noget lavere på et sted mellem 11-16 procent (se figur 10 og 11).

En del af det høje fravær på avu og hf-enkeltfag skal formentlig ses i relation til kursistgruppernes livsbetingelser. Mange kursister er forsørgere og kan have behov for at blive hjemme, når børnene bliver syge. Psykiske funktionsnedsættelser som fx social angst, der er udbredt på avu, kan også bidrage til et højt fravær. Men fraværet skal også ses i lyset af de relativt lave timekrav og den tilrettelæggelsesmæssige fleksibilitet, der er på enkeltfag i forhold til andre uddannelser. Når timekravene er så relativt lave, selv for fuldtidskursister på SU, kan man argumentere for, at kursisterne i højere grad end i dag burde kunne deltage i den undervisning, der er.

Figur 10. Fraværsprocenter på avu på tværs af institutioner i skoleåret 2018/2019



Figur 11. Fraværsprocenter på hf-enkeltfag på tværs af institutioner i skoleåret 2018/2019



Kilde: Danske HF og VUC

Note: De to figurer viser fraværsprocenten på tværs af institutioner i skoleåret 2018/2019 på hhv. avu og hf-enkeltfag. Fraværstallene er opgjort for kursister, der ikke var udmeldt ved undervisningsforløbets afslutning. Fraværsprocenterne ligger generelt lidt højere på langt de fleste institutioner, hvis de opgøres for alle kursister. Opgørelsen inkluderer fraværstal for 24 VUC'er.

3.2 Enkeltfag som brobygning til social og kulturel integration

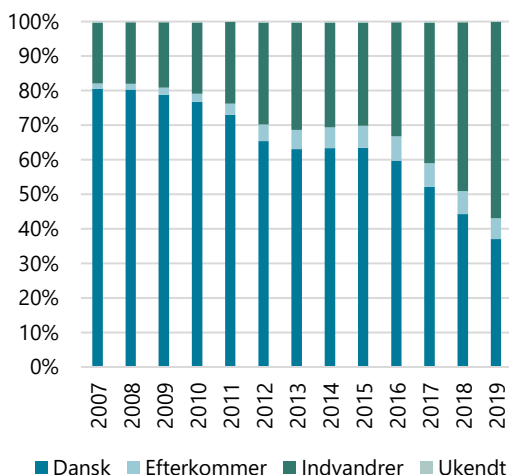
Indvandrere har gennem adskillige år benyttet sig af VUC's voksenuddannelsesstilbud med det sigte at styrke deres almene kompetencer. VUC kan med sin vifte af almendannende fag give indvandrere en helhedsorienteret introduktion til det danske samfund, der giver dem de nødvendige forudsætninger for at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Med avu-reformen i 2009 blev avu formelt målrettet voksne mellem 18 og 25 år og andetsprogede uden tilstrækkelige danskuddannelser. EVA's evaluering af avu i 2013 viste, at reformen generelt lykkedes med at målrette uddannelsen til den nye kursistsammensætning, men den viste også, at reformen i mindre grad var lykkedes med målretningen til de andetsprogede end til de unge voksne. I den forbindelse fremhævede EVA bl.a., at gruppen af andetsprogede er meget heterogen, hvoraf nogle er forholdsvist fagligt stærke og motiverede, mens andre har store faglige og sociale udfordringer. Mange i gruppen har derudover store sproglige udfordringer.

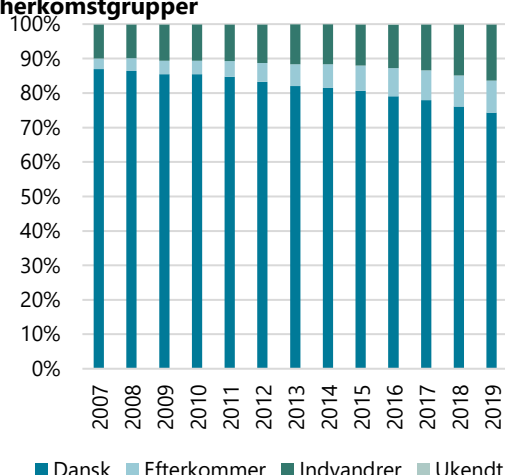
Der er i forhold til andelen af andetsprogede og indvandrere på de to undervisningstilbud følgende opmærksomhedspunkter:

- Antallet af indvandrere på avu er steget fra 18 procent i 2007 til 57 procent i 2019 (se figur 12). Ser man på de over 25-årige på avu, viser tallene, at 69 procent var indvandrere i 2019. Det må derfor forventes, at andelen af indvandrere på avu vil stige i de kommende år som følge af FGU'en og den nye, ældre målgruppe. Dermed vil personer med indvandrerbaggrund komme til at udgøre størstedelen af kursisterne på avu.
- Blandt gruppen af indvandrere og efterkommere kommer størstedelen fra ikke-vestlige lande. 92 procent af indvandrere og efterkommere på avu og 89 procent af indvandrere og efterkommere på hf-enkeltfag var i 2019 fra ikke-vestlige lande (se bilag 5).
- Dansk som andetsprog (dsa) på avu udgør i dag en stor del af den samlede aktivitet på avu. Både i 2018 og 2019 var dansk som andetsprog det næststørste fag efter matematik. I 2018 udgjorde faget 22 procent af den samlede aktivitet på avu og i 2019 27 procent.
- Det vurderes, at mange andetsprogede kursister på avu har sproglige udfordringer, som betyder, at de har svært ved at følge dansk som andetsprog selv på laveste niveau. Også andre fag kan volde problemer for de andetsprogede på avu. Det gælder fx engelsk, som mange i den andetsprogede målgruppe helt mangler forkundskaber i, og samfundsfag og naturvidenskab, hvor manglen på førfagligt sprog udgør en barriere for, at de kan få et fuldt udbytte af undervisningen.
- De andetsprogedes udfordringer kan blandt andet skyldes, at kursisterne ikke har fået et tilstrækkeligt udbytte af danskuddannelserne til at kunne anvende sproget i studiesammenhæng, enten fordi de har haft en langsom progression på danskuddannelsen eller ikke har fuldført en hel danskuddannelse. Det vurderes, at problemets omfang er steget de senere år. Dette underbygges af evalueringen af danskuddannelserne offentliggjort juli 2020, hvor det fremgår, at kursisters karaktergennemsnit ved de afsluttende danskprøver er faldet signifikant fra 2017 til 2019.

Figur 12. Samlet antal personer på avu fordelt på herkomstgrupper



Figur 13. Samlet antal personer på hf-enkeltfag fordelt på herkomstgrupper



Kilde: VEU-databanken på uddannelsesstatistik.dk.

Note: De to figurer viser fordelingen mellem herkomstgrupper på hhv. avu og hf-enkeltfag i perioden 2007-2019. Fordelingen er opgjort med udgangspunkt i unikke personer. Tallene omfatter al hf-enkeltfags- og avu-aktivitet.

Samlet set peger både den stigende andel indvandrere og det faktum, at knap 70 procent af kursisterne over 25 år på avu i dag har indvandrerbaggrund, på, at der er behov for at se på andetsprogsproblematikken, ligesom der er behov for at se på, hvilken rolle avu og hf-enkeltfag skal spille fremadrettet i forhold til opkvalificeringen af voksne indvandrere.

Derudover kan det konstateres, at den store andel af kursister med dansk som andetsprog udfordrer pædagogikken på avu og fordrer, at VUC'erne didaktisk tilrettelægger undervisningen med fokus på sproglig opmærksomhed. Samtidig skal andetsprogede kursister ikke alene tilegne sig det faglige indhold af et fag, men skal gøre det på et fremmedsprog. Det betyder, at de er på dobbeltarbejde i alle fag, hvilket der ikke er taget højde for ved fastsættelsen af niveauer og fagenes timetal i 2008. Der er således grund til at se på, hvordan det store antal indvandrere, der i dag benytter sig af især avu med henblik på videre uddannelse eller beskæftigelse, kan få endnu større glæde af VUC's tilbud end i dag. Manglende sproglige kompetencer og forforståelse blandt kursisterne tyder også på, at der fx kan være behov for at styrke basisniveauet i dansk som andetsprog og indføre basisniveauer i flere fag.

3.3 Enkeltfag som fundament for opkvalificering af arbejdsstyrken

Globaliseringen og digitaliseringen skaber store forandringer på arbejdsmarkedet og understreger behovet for livslang læring. Basale færdigheder er fundamentet for løbende at kunne tilegne sig ny viden. Derfor er manglende basale færdigheder og almene kompetencer ofte også en barriere for et fleksibelt arbejdsmarked. VUC kan på mange niveauer – fra ordblindeundervisning og forberedende voksenundervisning over avu til hf-enkeltfag – give den ufaglærte og kortuddannede del af arbejdsstyrken de nødvendige forudsætninger for at kunne opkvalificere sig fagligt og branchespecifikt.

Der er i forhold til spørgsmålet om brugen af avu og hf-enkeltfag som led i en opkvalificering af arbejdsstyrken følgende opmærksomhedspunkter:

- Udviklingen i de seneste år på enkeltfag har som beskrevet ovenfor medført, at avu og hf-enkeltfag hovedsageligt benyttes af fuldtidskursister i aldersgruppen 18 – 30 år. Beskæftigede i forskellige livsaldrer og med vidt forskellige karriere- og uddannelsesønsker udgør således ikke længere undervisningstilbuddenes primære målgruppe. Det kan bl.a. skyldes, at undervisningstilbuddene

har ændret sig som følge af nye politiske initiativer, ligesom efterspørgslen efter deltidsuddannelse fra andre aldersgrupper end de 18-30-årige i de sidste års højkonjunkturer kan have været vigende.

- En stor andel af fuldtidskursisterne på begge undervisningstilbud begynder på andre uddannelser året efter ophør på VUC. 36 procent af fuldtidskursisterne på avu og 54 procent af fuldtidskursisterne på hf-enkeltfag i 2018 var begyndt på en anden uddannelse året efter (se tabel 2 nedenfor). Videre uddannelse er dog ikke den eneste vej, fuldtidskursisterne går efter endt forløb. Tallene viser fx, at 21-23 procent af fuldtidskursisterne på både avu og hf-enkeltfag i 2018 overgik til beskæftigelse året efter. Blandt de over 25-årige på avu overgik 26 procent til beskæftigelse.
- 23 procent på avu og 15 procent på hf-enkeltfag overgik til offentlig forsørgelse (primært kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse). Hertil skal bemærkes, at hhv. 35 procent af kursisterne på avu og 23 procent af kursisterne på hf-enkeltfag i opgørelsen nedenfor var på offentlig forsørgelse måneden inden, de startede deres forløb som fuldtidskursister. Samtidig var 22 procent af kursisterne på avu og 18 procent af kursisterne på hf-enkeltfag hverken registreret som værende på offentlig forsørgelse, under uddannelse eller i beskæftigelse.
- 17 procent på avu og 9 procent på hf-enkeltfag overgik til anden selvforsørgelse. Det kan fx være personer, der forsørges af en ægtefælle.

Tabel 2. Fuldtidskursisternes overgange til videre uddannelse, beskæftigelse eller offentlig forsørgelse

	Avu	Avu (kursister over 25 år)	Hf-enkeltfag
Uddannelse	36%	35%	54%
<i>Erhvervsfaglige uddannelser</i>	25%	28%	14%
<i>Forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser</i>	2%	0%	0%
<i>Gymnasiale uddannelser</i>	7%	3%	3%
<i>Korte videregående uddannelser</i>	0%	0%	5%
<i>Mellemlange videregående uddannelser</i>	1%	2%	31%
<i>Øvrige uddannelser</i>	1%	2%	1%
Beskæftigelse	23%	26%	21%
Offentlig forsørgelse	23%	25%	15%
<i>Kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse</i>	18%	18%	11%
<i>Dagpenge og sygedagpenge</i>	1%	2%	1%
<i>Barsel</i>	1%	1%	1%
<i>Andre ydelser</i>	3%	4%	2%
Ukendt/selvforsørgende	17%	14%	9%
Samlet	100%	100%	100%

Kilde: Danmarks statistik, Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Tabellen viser overgangsfrekvenserne til videre uddannelse og beskæftigelse for de fuldtidskursister, der tog fag på avu eller hf-enkeltfag i 2018. Status er opgjort pr. 30. september 2019. Kursister, der fortsat tog fag på avu eller hf-enkeltfag på opgørelsestidspunktet, indgår ikke i opgørelsen. Der er i opgørelsen taget udgangspunkt i den seneste uddannelse, kursisten har været på. På hf-enkeltfag omfatter opgørelsen i alt 8.283 personer. På avu omfatter opgørelsen i alt 6.974 personer. På grund af afrunding summerer tallene ikke alle steder til 100 pct.

Samlet set peger de seneste års udvikling på, at der kan være behov for at se på, om enkeltfagstilbudene, der i dag primært benyttes som fuldtidsuddannelser, er tilstrækkeligt tilgængelige for kursister, der har brug for at kunne tage fag på deltid, fx for at kunne arbejde ved siden af. Hvis formålet med uddannelsesforløbene for flere kursister er at komme ind, fastholde sin position eller avancere på arbejdsmarkedet, er det samtidig værd at overveje, om tilrettelæggelsen af undervisningstilbuddene i højere grad skal tilpasses herefter. Fx kan der være behov for at se på, om avu fremover skal være en langt

mere integreret del af en samlet voksen- og efteruddannelsesindsats, hvor den almene dannelse bevarer, men hvor fagudbud og lærerplaner udvikles med henblik på at sikre et langt stærkere remtræk til de kompetenceudviklingsbehov og -krav, som gør sig gældende på arbejdsmarkedet, fx ved at øge anvendelsesorienteringen og mulighederne for at tage målrettede og kortere forløb. Andelen, der overgår til offentlig forsørgelse efter et fuldtidsforløb, peger også på, at der er behov for at styrke arbejdet med overgang og brobygning til videre uddannelse eller beskæftigelse.

På hf-uddannelsen har man i mange år arbejdet med anvendelsesorientering. Det kan overvejes, om anvendelsesorientering, og i et vist omfang praksisfaglighed, kan integreres på avu, således at fx de voksnes erfaringer fra arbejdsmarkedet i højere grad inddrages i undervisningen og i fagene. Det vil i den forbindelse også være relevant at se på, om formålet med avu skal udvides, således at avu både kan betragtes som en trædesten til videre uddannelse og som et afsæt for at vende tilbage i beskæftigelse med styrkede kompetencer.

4 Opsummering

Formålet med eftersynet er at belyse de udviklingstendenser, der har gjort sig gældende på de to undervisningstilbud siden VUC-sektorens overgang til statsligt selveje i 2007, og de udfordringer, som tilbuddene står overfor i dag.

Der peges i eftersynet bl.a. på følgende centrale udviklingstendenser:

- 1) Der er de sidste 10 år sket en markant stigning i antallet og andelen, der bruger enkeltfagstilbuddene som fuldtidsuddannelse og dermed modtager SU. På avu er andelen af fuldtidskursister steget fra 13 procent i 2007 til 76 procent i 2019. Samme udvikling ses på hf-enkeltfag, hvor andelen af fuldkursister er steget fra 23 procent i 2007 til 65 procent i 2019.
- 2) Unge kursister under 30 år har de sidste 10 år udgjort en stigende andel af den samlede kursistgruppe på begge undervisningstilbud, særligt avu. Etableringen af FGU'en fra 1. august 2019 betyder dog, at avu som udgangspunkt ikke længere kan benyttes af de under 25-årige.
- 3) Andelen af kursister med indvandrerbaggrund på især avu er steget kraftigt de seneste ti år fra 18 procent i 2007 til 57 procent i 2019. Blandt de over 25-årige på avu havde 69 procent indvandrerbaggrund i 2019.

Fremadrettet peges eftersynet bl.a. på følgende centrale opmærksomhedspunkter:

- 1) **Enkeltfag som en målrettet ny chance:** Mange kursister på avu og hf-enkeltfag har en eller flere afbrudte ungdomsuddannelser bag sig (80 procent på hf-enkeltfag og 38 procent på avu), og mange kursister er forsørgere (blandt fuldtidskursister på SU i 2019 var i alt 43 procent forsørgere). Eftersynet har vist, at det på begge uddannelsesstilbud er mellem 15 og 30 procent af fuldtidskursisterne i 2019, som har taget fag og modtaget SU i mere end de 2 år, som ellers er normen ifølge SU-reglerne, og at mellem 16 og 20 procent af den samlede kursistgruppe ikke består eller ikke går op til prøve, selvom kurset er fuldført. Det gennemsnitlige fravær på de to uddannelsesstilbud lå i skoleåret 2018/2019 på 20-23 procent. Det tyder på, at der er behov for at se på, hvordan rammerne for kursisternes progression og udbytte af undervisningen kan styrkes, så alle kursister får mest mulig ud af den tid, de er på VUC.
- 2) **Enkeltfag som brobygning til social og kulturel integration:** Efter etableringen af FGU'en udgør personer med indvandrerbaggrund over halvdelen af den samlede kursistgruppe på avu. Faget "Dansk som andetsprog" udgjorde i 2019 lidt over en 1/4 af den samlede aktivitet på avu. Det vurderes samtidig, at mange andetsprogede kursister mangler sproglige kompetencer og forforståelse, hvilket mindsker udbyttet af undervisningen. Det tyder på, at der kan være behov for at se på, hvilken rolle avu og hf-enkeltfag skal spille fremadrettet i forhold til opkvalificeringen af voksne indvandrere, ligesom der kan være behov for at se på niveauer og timetal, så tilbuddet i højere grad imødekommer nye målgruppers behov.
- 3) **Enkeltfag som fundament for opkvalificering af arbejdsstyrken:** Overgangsmønstrene blandt fuldtidskursister i 2018 viser, at mange overgår til videre uddannelse (36 procent på avu og 54 procent på hf-enkeltfag), men der er også en stor andel, som enten overgår til beskæftigelse (omkring 25 procent) eller offentlig forsørgelse (25 procent på avu og 15 procent på hf-

enkeltfag). Hvis formålet med uddannelsesforløbene for flere kursister er at komme ind, fastholde en position eller avancere på arbejdsmarkedet, kan det overvejes, om tilrettelæggelsen af undervisningstilbuddene i højere grad skal tilpasses herefter. Andelen, der overgår til offentlig forsørgelse efter et fuldtidsforløb, peger også på, at der er behov for at styrke arbejdet med overgang og brobygning til videre uddannelse eller beskæftigelse.

5 Bilag

5.1 Bilag 1. SU til avu og hf-enkeltfag

Kursister på almen voksenuddannelse og hf-enkeltfag er berettiget til SU under deres uddannelsesforløb. På almen voksenuddannelse og hf-enkeltfag gives SU *uden for klippekortet*.

SU uden for klippekort til avu og hf-enkeltfag

Der knytter sig en række særlige betingelser for uddannelsestilbud med enkeltfagsundervisning, der er godkendt til SU uden for klippekortet. De særlige betingelser er:

- Kursisten skal have mindst 23 ugentlige skemalagte timer. Har kursisten et hjemmeboende barn, der er under 7 år, når kursisten begynder på uddannelsen, skal kursisten have mindst 17 skemalagte timer om ugen. En skemalagt time svarer til en lektion á 45-55 minutters varighed.
- I opgørelsen af det ugentlige skemalagte timetal indgår ikke fag, som kursisten tidligere har gennemført på samme niveau, medmindre det er fag på folkeskoleniveau, almen voksenuddannelse eller forberedende voksenundervisning.
- Forløbet skal have mindst tre måneders sammenhængende varighed.
- Undervisningen skal kunne afsluttes inden for 23 måneder. Har kursisten et hjemmeboende barn, der er under 7 år, når uddannelsen påbegyndes, skal eleven kunne afslutte uddannelsen inden for 35 måneder. Der kan *ikke* gives SU til enkeltfagsforløb, der fra starten er tilrettelagt til at vare længere end 23 måneder, fx 3 år, selvom timetalskravet er opfyldt. Der kan dog være tilfælde, hvor et 23 måneders forløb kan forlænges undervejs, fx fordi eleven ikke består et eller flere fag eller på grund af barsel eller sygdom. Der kan også være tale om, at en elev påbegynder nye enkeltfagsforløb, fx på et andet uddannelsessted, som betyder, at kursisten samlet set får SU til enkeltfag i længere tid end 23 måneder.

Der er i dag, på trods af kravet i SU-lovgivningen om at uddannelsen skal kunne afsluttes inden for 23 måneder/35 måneder, ingen grænse for, hvor mange gange en kursist kan påbegynde fag på avu og hf-enkeltfag og modtage SU, medmindre hf-enkeltfagsforløbet er afsluttet med en samlet hf-eksamen.

Avu og hf-enkeltfag ift. reglen om SU til maksimalt fem påbegyndte ungdomsuddannelser

Der kan maksimalt gives SU til fem påbegyndte ungdomsuddannelser, jf. *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse* (2013). Alle ungdomsuddannelser, eleven er påbegyndt og har fået SU til, medtælles.

Hf-enkeltfag tæller med i opgørelsen, men kun som én uddannelse uanset forløbets tilrettelæggelse og tidsmæssige udstrækning, og indtil uddannelsen afsluttes med et eksamensbevis for højere forberedelseseksamen. Undervisning på folkeskoleniveau og almen voksenundervisning (avu) samt supplerende af ungdomsuddannelse tæller ikke med i opgørelsen.

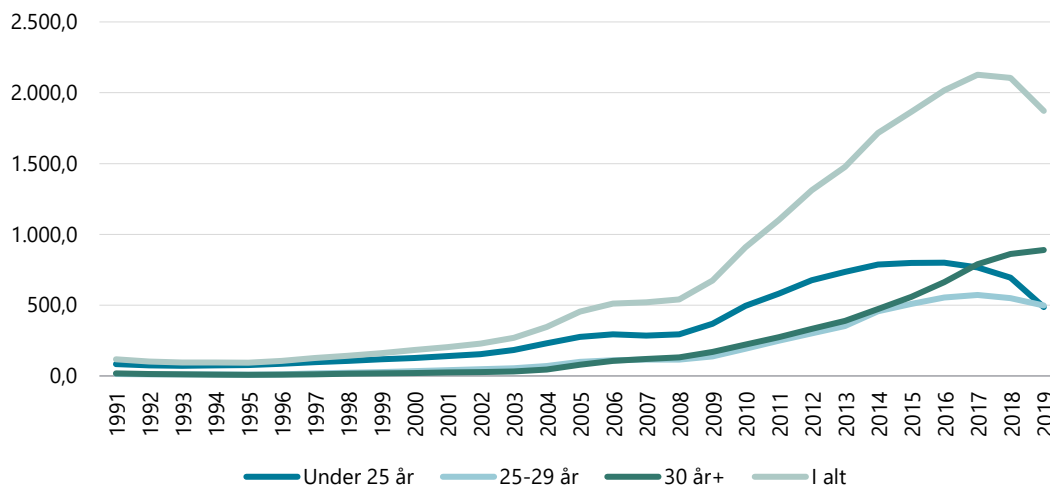
Hvis en elev allerede har gennemført en gymnasial uddannelse⁶, kan personen ikke få uddannelsesstøtte til en ny gymnasial uddannelse. Det gælder også, selvom eleven ikke fik SU til den første gennemførte gymnasiale uddannelse. Hvis en elev har gennemført en gymnasial uddannelse, kan eleven således ikke få SU til hf-enkeltfag.

⁶ Jf. Appendiks A (Gymnasiale uddannelser)

SU-udgifter til kursister på avu og hf-enkeltfag

Antallet af SU-modtagere og dermed udgifterne til SU på avu og hf-enkeltfag er steget kraftigt siden midten af 00'erne. I 2019 udgjorde udgifterne til SU-stipendier⁷ på avu og hf-enkeltfag knap 1,9 mia. kr., jf. figur 14 nedenfor.

Figur 14. Udgifter til SU-stipendier til kursister på avu og hf-enkeltfag opgjort i mio. kr.



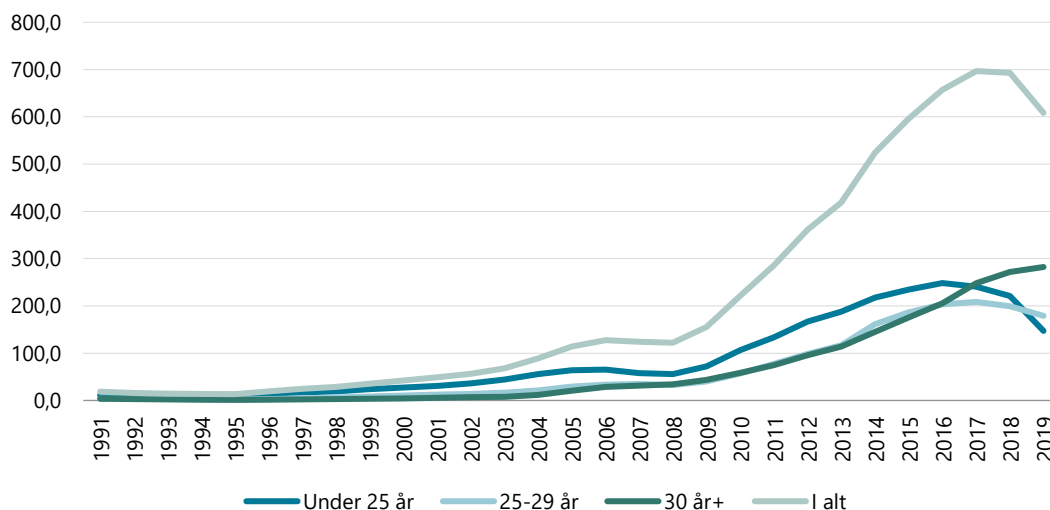
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Note: Figuren viser udviklingen i udgifter til SU-stipendier til kursister på avu og hf-enkeltfag opgjort i mio. kr. og på tværs af aldersgrupper i perioden 1991-2019.

SU-lån og supplerende stipendium

Sammen med SU-stipendium har kursister adgang til at optage SU-lån. Figur 15 viser, at udbetalte SU-lån til kursister på de to uddannelsestilbud, ligesom udgifter til tildelte SU-stipendier, er steget kraftigt i perioden fra 1991 til 2019. I 2019 blev der udbetalt i alt 608 mio. kr. i SU-lån til kursister på avu og hf-enkeltfag.

Figur 15. Udbetalte SU-lån til kursister på avu og hf-enkeltfag opgjort i mio. kr.



Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

⁷ Inkl. forsørgertillæg

Note: Tabellen viser udbetalte SU-lån i mio. kr. i perioden 1991-2019 til kursister på avu og hf-enkeltfag på tværs af aldersgrupper.

5.2 Bilag 2. Forløb ud over SU-normen

I det følgende følger en række opgørelser af forløb ud over SU-normen på 23 måneder. Opgørelsen er lavet både inklusiv og eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg. Opgørelserne eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg, er med, fordi forsørgere med hjemmeboende børn under 7 år har en højere SU-norm, jf. bilag 1, og med henblik på at synliggøre eventuelle forskelle på tværs af forsørgere og ikke-forsørgere. Det er ikke muligt i data at adskille forsørgere med børn under 7 år ved uddannelsesstart og øvrige forsørgere på hensigtsmæssig vis. Derfor er alle forsørgere, der har modtaget forsørgertillæg sorteret fra, selvom det ikke er alle forsørgere, der har en højere timenorm.

Tabel 3 viser andelen af kursister *eksklusiv* personer, der har modtaget forsørgertillæg på avu og hf-enkeltfag fordelt på SU-støtted måneder.

Tabel 3. Kursister på avu og hf-enkeltfag i 2019 fordelt på støtted måneder (ekskl. personer, der har modtaget forsørgertillæg)

Antal SU-støtted måneder (ekskl. fødselsklip)	Begge	Avu	Hf-e
1-23 måneder	36%	84%	73%
24-29 måneder	16%	8%	12%
30-35 måneder	13%	4%	8%
36-41 måneder	12%	2%	3%
42+måneder	23%	2%	4%
Samlet	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger

Note: Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister, som modtog SU på de to enkeltfagstilbud i 2019. Alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, er sorteret fra. Fødselsrater indgår ikke i opgørelsen af SU-måneder. En person, der har taget fag på både avu og hf-enkeltfag, indgår i kategorien "begge".

Tabel 4 viser andelen af kursister *inklusive* forsørgere på avu og hf-enkeltfag fordelt på SU-støtted måneder.

Tabel 4. Kursister på avu og hf-enkeltfag fordelt på støtted måneder (alle)

Antal SU-støtted måneder (ekskl. fødselsklip)	Begge	Avu	Hf-e
1-23 måneder	29%	75%	68%
24-29 måneder	15%	11%	12%
30-35 måneder	12%	5%	8%
36-41 måneder	13%	4%	5%
42+måneder	32%	5%	7%
Samlet	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister, som modtog SU på de to enkeltfagstilbud i 2019. Fødselsrater indgår ikke i opgørelsen af SU-måneder. En person, der har taget fag på både avu og hf-enkeltfag, indgår i kategorien "begge".

Tabel 5 og 6 viser andelen af mænd og kvinder blandt fuldtidskursister i 2019 med og uden forløb over SU-normen på 23 måneder. Andelene til venstre er opgjort eksklusiv forsørgere.

Tabel 5. Andel mænd og kvinder blandt fuldtidskursister på avu i 2019 med og uden forløb ud over SU-normen på 23 måneder

	Avu (eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg)		Avu (alle)	
	Forløb under SU-normen på 23 måneder	Forløb over SU-normen på 23 måneder	Forløb under SU-normen på 23 måneder	Forløb over SU-normen på 23 måneder
Kvinder	45%	50%	60%	73%
Mænd	55%	50%	40%	27%
Samlet	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret. Baggrundsoplysninger er fra Danmarks Statistiks registre. Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister på avu, som modtog SU i 2019. Kursister, der ikke modtog SU, indgår således ikke. Kursister, der på et tidspunkt også har taget fag på hf-enkeltfag, indgår heller ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. I opgørelsen til venstre er alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, sorteret fra.

Tabel 6. Andel mænd og kvinder blandt fuldtidskursister på hf-enkeltfag i 2019 med og uden forløb ud over SU-normen på 23 måneder

	Hf-e (eksklusiv personer, der har forsørgere)		Hf-e (alle)	
	Forløb under SU-normen på 23 måneder	Forløb over SU-normen på 23 måneder	Forløb under SU-normen på 23 måneder	Forløb over SU-normen på 23 måneder
Kvinder	56%	55%	62%	68%
Mænd	44%	45%	38%	32%
Samlet	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret. Baggrundsoplysninger er fra Danmarks Statistiks registre. Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister på hf-enkeltfag, som modtog SU i 2019. Kursister, der ikke modtog SU, indgår således ikke. Kursister, der på et tidspunkt også har taget fag på avu, indgår heller ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. I opgørelsen til venstre er alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, sorteret fra.

Tabel 7 og 8 viser herkomstfordelingen blandt fuldtidskursister i 2019 med og uden forløb over SU-normen på 23 måneder. Andelene til venstre er opgjort eksklusiv forsørgere.

Tabel 7. Herkomst blandt fuldtidskursister på avu i 2019 med og uden forløb ud over SU-normen på 23 måneder

	Avu (eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg)		Avu (alle)	
	Forløb <u>under</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>over</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>under</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>over</u> SU-normen på 23 måneder
Dansk herkomst	36%	30%	28%	24%
Efterkommere	9%	6%	6%	5%
Indvandrere	55%	64%	66%	72%
Uoplyst/ukendt	0%	0%	0%	0%
Samlet	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret. Baggrundsoplysninger er fra Danmarks Statistiks registre. Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister på avu, som modtog SU i 2019. Kursister, der ikke modtog SU, indgår således ikke. Kursister, der på et tidspunkt også har taget fag på hf-enkeltfag, indgår heller ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. I opgørelsen til venstre er alle personer, der under deres uddannelsesforløb har været forsørgere for mindst et barn under 18 år, sorteret fra.

Tabel 8. Herkomst blandt fuldtidskursister på hf-enkeltfag i 2019 med og uden forløb ud over SU-normen på 23 måneder

	Hf-e (eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg)		Hf-e (alle)	
	Forløb <u>under</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>over</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>under</u> SU-normen på 23 måneder	Forløb <u>over</u> SU-normen på 23 måneder
Dansk herkomst	79%	82%	79%	83%
Efterkommere	14%	10%	13%	8%
Indvandrere	7%	7%	8%	9%
Uoplyst/ukendt	0%	0%	0%	0%
Samlet	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU- og kursistregisteret. Baggrundsoplysninger er fra Danmarks Statistiks registre. Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister på hf-enkeltfag, som modtog SU i 2019. Kursister, der ikke har modtaget SU, indgår således ikke. Kursister, der på et tidspunkt også har taget fag på avu, indgår heller ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. I opgørelsen til venstre er alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, sorteret fra.

Tabel 9 og 10 viser, hvor mange forskellige institutioner fuldtidskursisterne har modtaget SU til avu og hf-enkeltfag på. Tabel 9 er inklusiv forsørgere, tabel 10 er eksklusiv forsørgere. Skift, som følge af at en person har modtaget SU til andre uddannelser, indgår ikke.

Tabel 9. Antal SU-institutioner (alle)

Antal SU-institutioner	Avu		Hf-enkeltfag	
	Personer med forløb inden for SU-normen	Personer med forløb uden for SU-normen	Personer med forløb inden for SU-normen	Personer med forløb uden for SU-normen
1	85%	57%	83%	54%
2	12%	26%	14%	28%
3	2%	10%	2%	11%
4	0%	5%	0%	4%
5	0%	1%	0%	2%
6	0%	1%	0%	1%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU-registeret Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af fuldtidskursister, som modtog SU på de to enkeltfagstilbud i 2019. Personer, der tilbage i tid har taget fag på både avu og hf-enkeltfag, indgår ikke. Tabellen viser, hvor mange forskellige institutioner, fuldtidskursisterne har modtaget SU til avu og hf-enkeltfag på. Skift, som følge af at en person har modtaget SU til andre uddannelser, indgår *ikke*. Hf-enkeltfag udbydes ikke kun af VUC. Gymnasier mv., der udbyder hf-enkeltfag, indgår således også i opgørelsen. Forløb ud over SU-normen er forløb, der har været længere end 23 måneder.

Tabel 10. Antal SU-institutioner (eksklusiv forsørgere)

Antal SU-institutioner	Avu		Hf-enkeltfag	
	Personer med forløb inden for SU-normen	Personer med forløb uden for SU-normen	Personer med forløb inden for SU-normen	Personer med forløb uden for SU-normen
1	84%	53%	85%	57%
2	13%	28%	13%	28%
3	3%	11%	2%	11%
4	0%	5%	0%	2%
5	0%	1%	0%	1%
6	0%	1%	0%	1%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: SU-registeret Børne- og undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af fuldtidskursister, som modtog SU på de to enkeltfagstilbud i 2019. Alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, er sorteret fra. Personer, der tilbage i tid har taget fag på både avu og hf-enkeltfag, indgår ikke. Tabellen viser, hvor mange forskellige institutioner, fuldtidskursisterne har modtaget SU til avu og hf-enkeltfag på. Skift, som følge af at en person har modtaget SU til andre uddannelser, indgår *ikke*. Hf-enkeltfag udbydes ikke kun af VUC. Gymnasier mv., der udbyder hf-enkeltfag, indgår således også i opgørelsen. Forløb ud over SU-normen er forløb, der har været længere end 23 måneder.

Tabel 11 og 12 viser spredningen i andelen af kursister med forløb ud over SU-normen på 23 måneder på tværs af institutioner. I tabel 11 er andelen opgjort eksklusiv forsørgere. Personer, der har taget fag på begge enkeltfagstilbud, indgår ikke i opgørelserne. Det bemærkes, at kursister kan have taget fag på flere forskellige institutioner, men at opgørelsen af forløb ud over SU-normen på 23 måneder per institution tager udgangspunkt i den institution, kursisten senest var på.

Tabel 11. Spredning i andel kursister med forløb ud over SU-normen på 23 måneder på tværs af institutioner (eksklusiv personer, der har modtaget forsørgertillæg)

	Avu	Hf-e
Min	2%	8%
Max	27%	39%

Kilde: SU- og kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets beregninger

Note: Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister, som modtog SU på de to enkeltfagtilbud i 2019. Personer, der har taget fag på begge tilbud, indgår ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. Alle personer, der under deres uddannelsesforløb har modtaget forsørgertillæg, er sorteret fra. Opgørelsen inkluderer de 24 institutioner, som i BUVM's regnskabsportal er kategoriseret som VUC'er samt de fem VUC'er, som i dag er en del af fusionerede institutioner. Det drejer sig om følgende fem: Campus Bornholm, IBC, Campus Vejle, Skanderborg-Odder Center for Uddannelse og Uddannelsescenter Ringkøbing Skjern.

Tabel 12. Andel kursister med forløb ud over SU-normen på 23 måneder på tværs af institutioner (alle)

	Avu	Hf-e
Min	15%	13%
Max	34%	46%

Kilde: SU- og kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets beregninger

Note: Opgørelsen tager udgangspunkt i antallet af kursister, som modtog SU på de to enkeltfagtilbud i 2019. Personer, der har taget fag på begge tilbud, indgår ikke. Opgørelsen af SU-måneder inkluderer ikke fødselsklip. Opgørelsen inkluderer de 24 institutioner, som i BUVM's regnskabsportal er kategoriseret som VUC'er samt de fem VUC'er, som i dag er en del af fusionerede institutioner. Det drejer sig om følgende fem: Campus Bornholm, IBC, Campus Vejle, Skanderborg-Odder Center for Uddannelse og Uddannelsescenter Ringkøbing Skjern.

5.3 Bilag 3. Spredning i gennemførsels- og prøvfrekvenser på tværs af institutioner

Tabel 13 og 14 viser gennemførsels- og prøvfrekvenser på tværs af VUC'er i 2019 på henholdsvis avu og hf-enkeltfag. Institutionerne er sorteret, så institutionen med den største andel "fuldført og bestået" står øverst. På avu inkluderer opgørelsen kun prøvafag, dvs. fag på niveau G og D.

Et kursus registreres som fuldført, hvis kursisten ikke var udmeldt ved fagets afslutning. Det bemærkes, at afslutningsårsag i datagrundlaget kan vise "kurset afsluttet og prøve bestået", når blot én af evt. flere prøver knyttet til faget er bestået.

Tabel 13. Gennemførsels- og prøvfrekvenser på prøvafag på avu på tværs af institutioner

Institutioner	Kurset er fuldført og prøve bestået	Kurset er fuldført og prøve er ikke bestået	Kurset er fuldført og kursisten går ikke op til prøven	Kursisten har afbrudt kurset	Hovedtotal
UCRS	73%	3%	8%	16%	100%
Herning HF og VUC	73%	6%	3%	19%	100%
HF & VUC Nordsjælland	73%	10%	12%	6%	100%
VUC Djursland	71%	4%	4%	20%	100%
VUC Vest	70%	5%	6%	20%	100%
VUC Holstebro-Lemvig-Struer	67%	9%	4%	20%	100%
Skanderborg-Odder Center for uddannelse	67%	14%	4%	15%	100%
Randers HF & VUC	67%	8%	4%	21%	100%
Aarhus HF & VUC	66%	5%	11%	19%	100%
Københavns VUC	65%	8%	9%	18%	100%
HF & VUC FYN	64%	8%	8%	19%	100%
Campus Bornholm	61%	9%	13%	17%	100%
TH. LANGS HF & VUC	61%	2%	6%	31%	100%
Skive-Viborg HF & VUC	59%	8%	4%	29%	100%
Thy-Mors HF & VUC	58%	9%	8%	24%	100%
Horsens HF & VUC	56%	6%	10%	27%	100%
Kolding HF og VUC	56%	5%	12%	26%	100%
VUC Roskilde	56%	7%	21%	16%	100%
VUC Lyngby	56%	9%	13%	23%	100%
Nordvestsjælland HF & VUC	56%	12%	6%	26%	100%
Frederiksberg VUC & STX	55%	11%	7%	27%	100%
HF & VUC NORD	55%	7%	14%	23%	100%
VUC Storstrøm	54%	10%	10%	25%	100%
HF & VUC Klar	51%	8%	11%	30%	100%
VUC Syd	48%	9%	11%	32%	100%
Vestegnen HF & VUC	44%	7%	14%	35%	100%
IBC International Business College	41%	10%	13%	35%	100%
HF & VUC København Syd	37%	7%	18%	38%	100%
Campus Vejle*	19%	1%	63%	18%	100%

Kilde: Kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger. Tallene findes også på uddannelsesstatistik.dk

Note: Afvigelse i summer skyldes afrundinger. Tallene er opgjort for prøvefag med udgangspunkt i antallet af kursusdeltagelser og inkluderer al aktivitet avu, uanset om aktiviteten udløser taxameter eller ej. På avu udløser kursister kun taxameter, hvis de stadig er aktive 40 pct. inde i et forløb. På hf-enkeltfag udløser kursister taxameter, hvis de er aktive 20 pct. inde i et forløb. Der vil således være en del af kursisterne, der afbryder fag, som ikke udløser taxameter.

Opgørelsen inkluderer de 24 institutioner, som i BUVVM's regnskabsportal er kategoriseret som VUC'er samt fem VUC'er, som i dag er en del af fusionerede institutioner. Det drejer sig om følgende fem: Campus Bornholm, IBC, Campus Vejle, Skanderborg-Odder Center for Uddannelse og Uddannelsescenter Ringkøbing Skjern.

* Campus Vejle har ikke indrapporteret prøveresultater for AVU-fag, der sluttede i 2. kvartal 2019. Det betyder, at prøvefrekvenserne for Campus Vejle i tabellen er for lave i forhold til den forventede, faktiske prøveaktivitet på institutionen.

Table 14. Completion and exam frequency distributed by institutions on hf-enkeltfag

Institution	Kurset er fuldført og prøvebestået	Kurset er fuldført og prøve er ikke bestået	Kurset er fuldført og kursisten går ikke op til prøven	Kursisten har afbrudt kurset	Hovedtotal
VUC Djursland	78%	5%	3%	15%	100%
VUC Vest	71%	3%	6%	20%	100%
VUC Holstebro-Lemvig-Struer	71%	5%	6%	18%	100%
Nordvestsjælland HF & VUC	67%	6%	4%	23%	100%
HF & VUC FYN	64%	7%	7%	22%	100%
Aarhus HF & VUC	64%	4%	11%	21%	100%
Skive-Viborg HF & VUC	63%	4%	7%	26%	100%
Campus Bornholm	61%	2%	5%	32%	100%
Københavns VUC	60%	5%	12%	23%	100%
VUC Lyngby	60%	5%	12%	23%	100%
Horsens HF & VUC	59%	6%	14%	21%	100%
Kolding HF og VUC	59%	6%	10%	25%	100%
HF & VUC Nordsjælland	57%	6%	12%	25%	100%
Herning HF og VUC	57%	4%	10%	29%	100%
Thy-Mors HF & VUC	56%	4%	12%	28%	100%
Randers HF & VUC	56%	4%	8%	32%	100%
Frederiksberg VUC & STX	55%	4%	17%	24%	100%
HF & VUC NORD	55%	5%	6%	34%	100%
VUC Roskilde	54%	5%	13%	28%	100%
TH. LANGS HF & VUC	54%	4%	13%	29%	100%
VUC Storstrøm	51%	7%	10%	33%	100%
Campus Vejle	49%	4%	9%	37%	100%
HF & VUC Klar	47%	7%	11%	35%	100%
Vestegnen HF & VUC	47%	5%	15%	33%	100%
Skanderborg-Odder Center for uddannelse	46%	5%	15%	34%	100%
VUC Syd	46%	5%	11%	38%	100%
IBC International Business College	45%	6%	12%	37%	100%
HF & VUC København Syd	45%	5%	18%	32%	100%

Kilde: Kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger. Tallene findes også på uddannelsesstatistik.dk

Note: Afvigelser i summer skyldes afrundinger. Enkelte fejlregistreringer er lagt ind under kategorien "Kurset er fuldført og prøve bestået". Tallene er opgjort med udgangspunkt i antallet af kursusdeltagelser og inkluderer al aktivitet på hf-enkeltfag, uanset om aktiviteten udløser taxameter eller ej. På hf-enkeltfag udløser kursister taxameter, hvis de er aktive 20 pct. inde i et forløb. Der vil således være en del af kursisterne, der afbryder fag, som ikke udløser taxameter. Opgørelsen inkluderer de 24 institutioner, som i BUVM's regnskabsportal er kategoriseret som VUC'er samt fem VUC'er, som i dag er en del af fusionerede institutioner. Det drejer sig om følgende fem: Campus Bornholm, IBC, Campus Vejle, Skanderborg-Odder Center for Uddannelse og Uddannelsescenter Ringkøbing Skjern.

5.4 Bilag 4. Kursusgentagelser

Tabel 15 nedenfor viser andelen af gengangere med udgangspunkt i personers kursustilmeldinger i perioden fra 2013 til udgangen af skoleåret 2017-2018 på fire udvalgte institutioner og fag. Opgørelsen er lavet af sekretariatet for Danske HF og VUC. Danske HF & VUC oplyser, at de fire institutioner er tilfældigt udvalgt, fordelt i hele landet, og at aktiviteten på de fire institutioner tilsammen udgør ca. 35 procent af den samlede aktivitet på avu og hf-enkeltfag. En genganger er i opgørelsen defineret som en kursist, der har været tilmeldt et fag mere end én gang.

Tabel 15. Andel gengangere på udvalgte fag og skoler på avu og hf-enkeltfag

Antal kursustilmeldinger						
Fag	1	2	3	4	5	Andel gengangere
Avu						
<i>DSA, basis</i>	76%	16%	4%	3%	1%	24%
<i>DSA, G</i>	81%	14%	4%	1%	0%	19%
<i>Dansk, G</i>	76%	16%	5%	2%	1%	24%
<i>Engelsk, G</i>	79%	14%	4%	2%	1%	21%
<i>Matematik, G</i>	77%	15%	5%	2%	1%	23%
Hf-enkeltfag						
<i>Dansk, A</i>	87%	10%	2%	1%	0%	13%
<i>Engelsk, B</i>	91%	7%	1%	0%	0%	9%
<i>Historie, B</i>	91%	7%	1%	0%	0%	9%
<i>Kemi, B</i>	92%	7%	1%	0%	0%	8%
<i>Matematik, B</i>	84%	13%	3%	1%	0%	16%

Kilde: Opgørelsen er lavet af Danske Hf og VUC pba. data fra de studieadministrative systemer.

Note: Populationen består af personer, der var tilmeldt et af de 10 fag i tabellen i skoleåret 2017-2018, og indeholder kursusaktivitet fra 2013 til udgangen af skoleåret 2017-2018. Udmeldelser med udmeldeskoder, der dækker over en administrativ udmeldelse, fx ved holdskifte, eller nedlæggelse af hold, er sorteret fra. Lovlige udmeldelser, som fx. i forbindelse med barselsorlov er talt med i opgørelsen. Kursister, der er tilmeldt et forløb, men som framelder sig inden kursusstart eller tidligt i forløbet, indgår ligeledes i opgørelsen, selvom disse kursister ikke udløser taxametertilskud.

Tabel 16 nedenfor viser antallet af kursister på hf-enkeltfag, der har gennemført faget Dansk A og derefter tager faget en eller flere gange til. Opgørelsen er også lavet af Danske HF og VUC og dækker de samme fire institutioner som opgørelsen ovenfor og har samme kursistpopulation og periodeafgrænsning.

Kursister, der gennemfører Dansk A og derefter må tage faget igen, er ifølge Danske HF og VUC typisk kursister, der gennemfører faget uden at bestå eksamen og derfor må følge faget et halvt år mere for at kunne bestå eksamen ved næste prøvetermin.

Tabel 16. Andel gengangere på udvalgte skoler blandt kursister, der tidligere har gennemført faget Dansk A

Antal kursustilmeldinger					
Fag	1	2	3	4	Andel gengangere
Dansk, A	93%	6%	1%	0%	7%

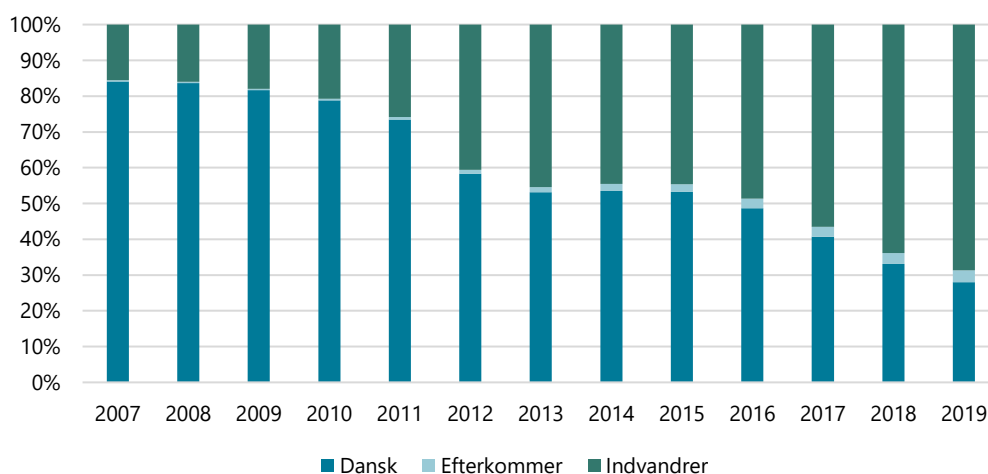
Kilde: Opgørelsen er lavet af Danske Hf og VUC pba. data fra de studieadministrative systemer

Note: Populationen består af personer, der har gennemført Dansk A (hf-enkeltfag) i skoleåret 2017-2018 på fire udvalgte VUC'er, og indeholder kursusaktivitet fra 2013 til udgangen af skoleåret 2017-2018.

5.5 Bilag 5. Indvandrere og efterkommere

Figur 16 viser herkomstfordelingen blandt de over 25-årige på avu i perioden 2007-2019.

Figur 16. Personer på avu fordelt på herkomstgrupper 2007 – 2019 ekskl. kursister under 25 år

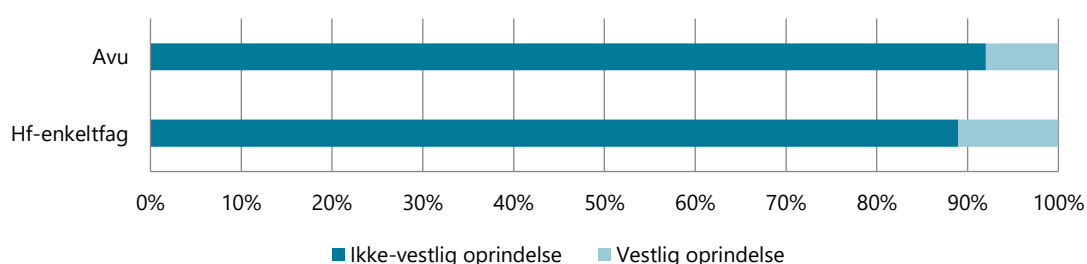


Kilde: Kursistregisteret, Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Figuren viser fordelingen mellem herkomstgrupper på avu for alle over 25 år i perioden 2007-2019. Fordelingen er opgjort med udgangspunkt i antallet af unikke personer. Tallene omfatter al avu-aktivitet for kursister over 25 år.

Figur 17 viser indvandreres og efterkommeres oprindelse (vestlig/ikke-vestlig).

Figur 17. Indvandrere og efterkommeres oprindelse på avu og hf-enkeltfag



Kilde: Kursistregisteret. Baggrundsoplysninger er fra Danmarks Statistiks register. Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Note: Figuren viser indvandrere og efterkommeres oprindelse på avu og hf-enkeltfag, opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Opgørelserne er baseret på antal indvandrere og efterkommere på de to enkeltfagstilbud i 2019.

Tabel 17 viser aktivitetsfordelingen på tværs af fag blandt kursister med indvandrerbaggrund i 2019.

Tabel 17. Aktivitetsfordelingen på tværs af fag blandt kursister med indvandrerbaggrund i 2019

Fag	Andel i procent
Dansk som andetsprog	38%
Matematik	25%
Engelsk	17%
Naturvidenskab	6%
Dansk	5%
Samfundsfag	4%
Fagelementer	2%
Introducerende undervisning	2%
Historie	1%
Grundlæggende it	0%
Samarbejde og kommunikation	0%
Tysk	0%
Psykologi	0%
Fransk	0%
Billedkunst	0%
Formidling	0%
I alt	100%

Kilde: VEU-databanken på uddannelsesstatistik.dk.

Note: Figuren viser aktivitetsfordelingen på tværs af fag blandt kursister med indvandrerbaggrund i 2019. Opgjort i antal årselever.



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET